

Til: Lars Høgseth
Fra: Norconsult AS v/Torbjørn Kornstad
Dato/Rev: 2015-08-24 B01 (for kommentar hos oppdragsgiver)

Regulering av Voll massedeponi - vurdering av virkninger på naturmiljøet

Innledning og metode

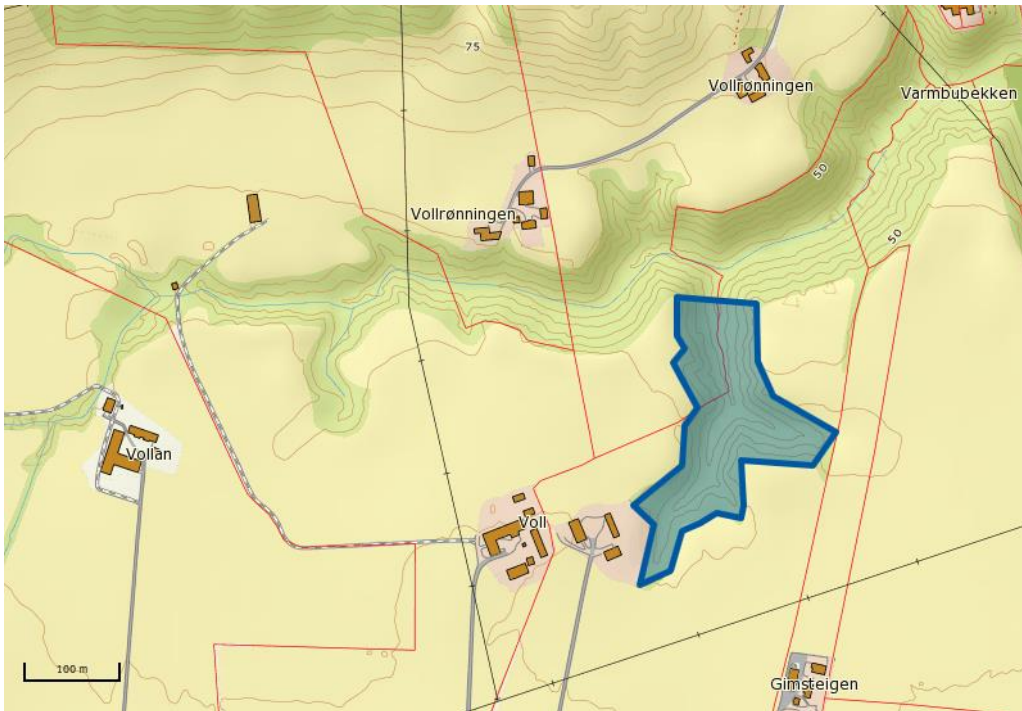
På vegne av grunneier ønsker Lars Høgseth å utarbeide forslag til reguleringsplan for et massedeponi på Voll i Melhus kommune. Massedeponiet er tenkt plassert i en ravine og et tilliggende gammelt grustak som nå er dyrket opp. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har meldt fra om at det trengs utredninger av virkningene et slikt tiltak vil medføre for naturmiljøet, da man i tilsvarende miljøer innenfor samme kommune har funnet arter som står høyt oppe på rødlista. På bakgrunn av dette har Norconsult AS utarbeidet dette notatet.

Vurderingene baserer seg på eksisterende informasjon hentet ut fra de elektroniske databasene Naturbase (Miljødirektoratet 2015) og Artskart (Artsdatabanken 2015). Videre gjennomførte botaniker Torbjørn Kornstad feltbefaring den 10. juli 2015, midt i vekstsesongen. Under befaringen ble området grundig undersøkt, særlig med tanke på epifyttiske lav og vedboende sopp.

Metoden som er brukt for å beskrive planområdet følger DN-håndbok 13 for kartlegging av prioriterte naturtyper (Direktoratet for naturforvaltning 2007), rødlista for naturtyper (Lindgaard og Henriksen 2011), rødlista for arter (Kålås m.fl. 2010) og fremmedartslista (Gederaas m.fl. 2011, populært kalt svartelista for arter). Metoder for verdivurdering og vurdering av konsekvenser følger Statens vegvesens håndbok V712 for konsekvensanalyser (Statens vegvesen 2014).

Eksisterende informasjon

Voll ligger i et område av Melhus kommune der kvikkleire har rast ut og dannet ei slette (Lars Høgseth, pers. medd.), i leirslettelandskapet som brer seg ut over delet mellom Melhus og Skaun kommuner. Ravinen som er tenkt brukt som deponi har gravd seg ned i denne sletta (Figur 1). Grunnen i området består av tykke løsmasser som er bygd opp av en blanding av grus og leire. Berggrunnen i Melhus består for en stor del av grønnstein, grønnskifer og gabbro, men dette er stort sett irrelevant for vegetasjonen i planområdet siden løsmassene som dekker berggrunnen er såpass mektige.

Figur 1. Kart over ravinesystemet ved Voll. Det blå polygonet markerer det omtrentlige området som er tenkt fylt igjen.

Det foreligger ingen funn av rødlistearter fra ravinen i Artskart, men i en ravine omtrent to kilometer mot nordvest er det gjort funn av lavarten hjelmragg. Dette er en art som er rødlistet i høyeste truetkategorier, kritisk truet (CR). Hjelmrugg finnes i raviner og bekkekløfter med fuktig klima i Gudbrandsdalen og Trøndelag, og vokser helst på tynne grankvister. Det er ikke registrert naturtyper i ravinen som er registrert i Naturbase, men ut fra Naturbase ser det ut til at Melhus kommune generelt sett er nokså dårlig kartlagt.

Resultater fra befaringen

Vegetasjonen i ravinen består stort sett av gråor-heggeskog. I tillegg til disse to treslagene forekommer blant annet ask (NT), spisslønn, gran, rogn og selje. Feltsjiktet tyder på nitrogenrik grunn. Vanlige arter er blant annet krypsleie, stornesle, hundekjeks, kratthumleblom, enghumleblom, bekkekarse, skogburkne, sauetelg, broddtelg, strutseving, maigull, springfrø, skogstorkenebb, skvallerkål, skogsnelle, engsnelle, trollbær, hestehov, liljekonvall og tyrihjel. Det ble funnet litt storrapp, en art som er typisk for fuktige kløftmiljøer med litt kontinuitet. Bunnsjiktet er nokså artsrikt, og dominert av næringskrevende moser som stortaggmose, lundveikmose, prakthinnemose, storkransmose, palmemose, kalkmose, flikvårmose, krokodillemose, hasselmoldmose, krusfagermose, bekkerundmose og bleiktujamose. Ellers forekommer blant annet kysttornemose, kystkransmose og etasjemose.

Når det gjelder epifyttfloraen er denne stort sett overraskende fattig. Vanlige arter er barkragg, bleiktjafs, smaragdlav, papirlav, skriftlav, stiftbrunlav, vanlig kvistlav, papirlav, ulike arter bustehette, ulike arter flatmose, glansmose, klobleikmose, gulbånd og matteflette. Enkelte mer krevende arter ble observert, deriblant én gammel selje med forekomst av lungenever samt noen forekomster av glattvrenge og kystårenever. Av særlig interesse ble det funnet noen graner med forekomst av rikbarkslaver som hjelmrosettlav, messinglav og barkragg på greinene. Dette er et nokså uvanlig fenomen, men det skyldes trolig næringspåvirkning fra omgivelsene. Det ble lett etter hjelmragg, men arten ble ikke funnet.

Figur 2. Venstre: Krevende mosearter som krokodillemose og lundveikmose dominerer i bunnsjiktet. Høyre: Epifyttfloraen er stort sett fattig, med arter som barkragg, stiftbrunlav og diverse bustehette-arter.

Av svartelistearter ble det observert en god del kjempespringfrø, både langs kanten mellom åkeren og ravinen, og langs bekken nede i selve ravinen. Arten er listet i høyeste trusselkategori (SE), men den har fått best fotfeste i åkerkanten. Nede i ravinen opptrer den spredt i blanding med vanlig springfrø, og synes foreløpig ikke å være en stor trussel mot stedegen vegetasjon.

Tresjiktet i ravinen gir inntrykk av å være nokså ungt, og på historiske bilder fra 1964 (hentet fra <http://kart.finn.no>) framgår det at iallfall den østre delen av ravinen har vært hogd i nyere tid. Forekomst av arten knappsiv indikerer i tillegg at ravinen kan ha vært brukt som beite.

Verdivurdering

Det er naturlig å se hele ravinesystemet mellom Voll og Vollrønning i sammenheng. I henhold til forslag til nytt faktaark for naturtypen ravinedal (https://www.dropbox.com/sh/gi0u9i9c6s78kqs/AADfgkqeN5JPtzkNSE-Pakqza/Geotoper/Ravinedal_juni14.docx?dl=0) bør dette ravinesystemet gis verdien viktig (B). Dersom man hadde funnet den rødlistede laven hjelmragg hadde verdien gått opp til A.

Basert på dette bør ravinesystemet gis middels-stor KU-verdi.

Vurdering av virkninger

En gjenfylling av hele sidearmen ved Voll vil medføre en kraftig svekking av verdiene i naturtypen som helhet, og man kan ikke forsvare en lavere omfangsvurdering enn stort negativt. Dette tilsier stor negativ konsekvens etter metodikken i Håndbok V712 (Statens vegvesen 2014).

Avbøtende tiltak

Det er vanskelig å se at gjenfyllingen kan gjennomføres på noen skånsom måte. Det er derfor ikke foreslått avbøtende tiltak her.

Kilder

Artskart 1.6. Artsdatabankens kartinnsyn for stedfestet informasjon om artsfunn.
<http://artskart.artsdatabanken.no>.

Direktoratet for naturforvaltning (2007). Kartlegging av naturtyper – Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2.utgave 2006 (oppdatert 2007).

Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) (2012). Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken.

Kålås, J. A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.) (2010). Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken.

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.). (2011). Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken.

Naturbase. Miljødirektoratets kartinnsyn for stedfestet informasjon om naturinformasjon.

<http://kart.naturbase.no>.

Statens vegvesen (2014). Håndbok V712 – Konsekvensanalyser. Vegdirektoratet.

Sandvika, 2015-08-24

Utarbeidet:

Torbjørn Kornstad

Fagkontroll:

Torgeir Isdahl

Godkjent:

Fornavn Etternavn

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.